

УДК 784.2.072.2: 78.071.1Кирейко:78.036.3(477)(045)

DOI <https://doi.org/10.32782/2224-0926-2025-3-54-12>

Шестеренко Ірина Вікторівна
кандидат мистецтвознавства, доцент,
професор кафедри загального та спеціалізованого фортепіано,
Національна музична академія України імені П. І. Чайковського
<https://orcid.org/0000-0002-1694-0350>

НАЦІОНАЛЬНО-РОМАНТИЧНЕ ТРАКТУВАННЯ ЖАНРУ КОНЦЕРТУ ДЛЯ ФОРТЕПІАНО З ОРКЕСТРОМ У ТВОРЧОСТІ ВІТАЛІЯ КИРЕЙКА

Статтю присвячено розкриттю жанрово-стилістичних особливостей та соціально-історичного контексту написання «Поєми», «Симфонічних варіацій» та «Фантазії» Віталія Кирейка для фортепіано з оркестром, а також з'ясуванню значення цих творів у сучасному мистецькому просторі.

Усі концертно-симфонічні твори В. Кирейка позначені романтичною образністю й українською національною стилістикою, що вирізняє його музичні опуси серед інших. Здійснений уперше музикознавчий аналіз творів Віталія Кирейка для фортепіано з оркестром дав змогу з'ясувати еволюцію музичного стилю митця, яка відбувалася в бік драматизації та лаконізації музичного письма, камернізації композиційної побудови. Переосмислення набуває жанр концерту: монументальний тричастинний цикл замінюється одночастинними композиціями з романтичними назвами (Поєма, Симфонічні варіації, Фантазія) та новими функціями розвитку з емоційним та психологічним загостренням. Пошуки митцем синтезу об'єктивного старовинного українського мелосу та загальноєвропейських принципів композиції із суб'єктивно ліричного образністю відображено через переінтонування фольклорної стилістики. В. Кирейко переосмислив жанр концерту для фортепіано з оркестром у національно-романтичному ключі, трактуючи його крізь призму поглиблення філософського пізнання та відображення світосприйняття.

Високохудожні й майстерні твори Віталія Кирейка для фортепіано з оркестром мають велике значення для збагачення українського національного репертуару як для сучасних, так і для майбутніх виконавців. Вивчення, збереження, цифровізація та виконавська популяризація творчої спадщини Віталія Дмитровича Кирейка залишається актуальним питанням сучасних українських музикознавців та виконавців.

Ключові слова: *Поєма, Симфонічні варіації, фантазія, жанр концерту, фортепіано з оркестром.*

Shesterenko Iryna. National-romantic interpretation of the genre of the concerto for piano and orchestra in the Vitaliy Kyreyko's body of work

The article is devoted to revealing the genre-stylistic features and socio-historical context of the creation of "Poem", "Symphonic Variations" and "Fantasy" by Vitaliy Kyreyko for piano and orchestra, as well as to clarifying the significance of these works in the contemporary artistic space. All concert and symphonic works by V. Kyreyko are marked by romantic imagery and Ukrainian national style, which distinguishes his musical opuses among others. The first musicological analysis of Vitaliy Kyreyko's works for piano and orchestra made it possible to clarify the evolution of the artist's musical style, which took place towards the dramatization and laconicization of musical writing, and the chamberization of compositional structure. The rethinking takes on the genre of a concerto: the monumental three-movement cycle is replaced by one-movement compositions with romantic titles (Poem, Symphonic Variations, Fantasy) and new developmental functions with emotional and psychological aggravation. The artist's search for a synthesis of objective ancient Ukrainian melos and pan-European principles of composition with subjective

lyrical imagery is reflected through the re-intonation of folklore stylistics. V. Kyreyko rethought the genre of the concerto for piano and orchestra in a national-romantic vein, interpreting it through the prism of deepening philosophical knowledge and reflecting worldview. Vitaliy Kyreyko's highly artistic and masterful works for piano and orchestra have a great importance for enriching the Ukrainian national repertoire for both current and future performers. The study, preservation, digitization, and performing popularization of the creative heritage of Vitaliy Dmytrovych Kyreyko remains a pressing issue for modern Ukrainian musicologists and performers.

Key words: *Poem, Symphonic Variations, fantasy, concert genre, piano with orchestra.*

Вступ. Жанр концерту для сольного інструменту з оркестром привертав увагу видатного українського композитора Віталія Кирейка (1926–2016) з настанням періоду розквіту його творчості – з початку 1960-х років. Усі концертно-симфонічні твори В. Д. Кирейка позначені романтичною образністю і українською національною стилістикою, що відрізняє його музичні опуси. Значимими в доробку митця даного жанру стали класичні концерти для віолончелі з оркестром (ор. 27, 1961 р.), скрипки з оркестром (ор. 41, 1967 р.), єдиний в Україні подвійний для скрипки й віолончелі з оркестром (ор. 65, 1971 р.), романтична «Концертна рапсодія для скрипки з оркестром» (ор. 91-а, 1977 р.), а також концертні твори для фортепіано з оркестром: «Поема» (ор. 74, 1973 р.), «Симфонічні варіації» (ор. 166, 1994 р.) для фортепіано із симфонічним оркестром та «Фантазія» для фортепіано з камерним оркестром (ор. 195, 1998 р.).

Оскільки високохудожні концертні твори з оркестром В. Кирейка мало виконувалися й досліджувалися, а ноти не видавалися (окрім клавіру «Поєми»), вирішено заповнити цю прогалину з урахуванням історичного контексту написання, образних та жанрово-драматургічних особливостей.

Матеріали та методи. Специфіка жанру концерту для фортепіано з оркестром композиторів ХХ–ХХІ століття досліджувалася в багатьох працях сучасних мистецтвознавців. Так, український піаніст і музикознавець Євген Дашак розглянув «Романтичний концерт» для фортепіано з оркестром Йозефа Маркса в аспекті естетики пізнього романтизму, виявляючи особливості музичної стилістики та жанрово-драматургічні принципи цього відомого австро-німецького композитора, розширюючи «наукові характеристики пізнього романтизму в музичному мистецтві початку ХХ століття»¹.

Нове трактування концерту для фортепіано зі струнним оркестром композиторів ХХ століття представлено в дисертаційному дослідженні Б. Ю. Решетілова. Розглядаючи концерти для фортепіано зі струнним оркестром П. Гіндеміта, А. Шнітке та камерну симфонію «Quid pro quo» Є. Станковича, автор дійшов висновку, що «камерний концерт акцентує увагу композитора на психологізованому, інтимному та особистісному в аспектах становлення інтонаційно-образної драматургії»².

Постаті Віталія Кирейка присвячено низку досліджень, одним із перших з яких була брошура К. Майбурової³, написана ще в 1979 році.

¹ Дашак Є. Л. «Романтичний концерт» для фортепіано з оркестром Йозефа Маркса в аспекті естетики пізнього романтизму. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 130. Київ. 2021. С. 69–88. ISSN 2522–4204. DOI: <https://doi.org/10.31318/2522-4190.2021.130.231198>

² Решетілов Б. Ю. Концерт для фортепіано зі струнним оркестром у ХХ ст.: генезис, еволюція і специфіка трактовки камерності : дис. ... доктора філософії. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2021. С. 5.

³ Майбурова К. В. Віталій Кирейко : Творчі портрети українських композиторів. Київ : Муз. Україна, 1979. 48 с.

Найбільш повно життєвий і творчий шлях В. Кирейка розкрито в навчально-методичному посібнику⁴ та кандидатській дисертації авторки статті⁵, у яких було вперше здійснено каталогізацію творчої спадщини композитора та проаналізовано більшу частину його творів різних жанрів.

Режисерські сценічні втілення опер Віталія Кирейка висвітлено в кандидатській дисертації Лади Шиленко⁶, а вокальна спадщина, зокрема найбільш відомі обробки В. Кирейка «Десять пісень з Полтавщини», розглянуто в дослідженнях Вікторії Цюпак Карабулут⁷.

Цінним доробком для вивчення й популяризації творчості В. Кирейка стали п'ять навчально-методичних посібників І. В. Шестеренко⁸ та В. А. Цюпак Карабулут⁹.

Проте досі в полі зору не ставилося питання про трактування жанру концерту для фортепіано з оркестром у творчості Віталія Кирейка. Ця проблема є важливою на сьогодні, оскільки спадок композитора набуває дедалі більшої популярності й актуальності.

Мета статті – з'ясувати значення творів Віталія Кирейка для фортепіано з оркестром у сучасному мистецькому просторі, виявити жанрово-стилістичні особливості та соціально-історичний контекст їх написання.

Методологія роботи основана на комплексному застосуванні таких методів: історичного, аналітичного, джерелознавчого, музикознавчого, компаративного (порівняльного) та системного.

Результати. Віталій Кирейко є автором низки концертів для сольних інструментів з оркестром, що стали найкращими зразками української музичної класики завдяки своїй художній значущості: для віолончелі з оркестром (ор. 27, 1961 р.), скрипки з оркестром (ор. 41, 1967 р.), для скрипки й віолончелі з оркестром (ор. 65, 1971 р.), а також «Концертної рапсодії для скрипки з оркестром» (ор. 91-а, 1977 р.). На їх написання митця надихала творча співпраця з видатними виконавцями ХХ століття: віолончелістом Вадимом Червовим та скрипачами Олексієм Гороховим і Богодаром Которовичем. Ці яскраві особистості епохи були друзями Віталія Кирейка. Орієнтуючись на їхні необмежені

⁴ Шестеренко І. В. Творчість Віталія Кирейка в курсі історії української музики : навч.-методичний посібник. Київ, 2008. 428 с.

⁵ Шестеренко І. В. Творчість Віталія Кирейка в аспекті біографічних досліджень : дис. ... канд-та мистец-ва / 17.00.03. Львівська нац. муз. академія ім. М. Лисенка. Львів, 2009. 253 с.

⁶ Шиленко Л. А. Оперний доробок Віталія Кирейка у режисерських сценічних втіленнях : дис. ... к-та мистец-ва / 17.00.03. Сумський педагог. ун-т ім. А. С. Макаренка. Суми, 2021. 208 с.

⁷ Цюпак Карабулут В. А. Актуалізація жанру обробки народної пісні у вокальній спадщині Віталія Кирейка. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. Вип. 42. Рівне, 2022. С. 42–48.

⁸ Шестеренко І. В. Віталій Кирейко. Сонати для фортепіано: навч.-метод. посібник. Київ: Вид-во «Мистецтво», Вид. дім «АртЕк», 2024. 336 с.;

Шестеренко І. В. Віталій Кирейко. Твори для фортепіано: навч.-метод. посібник. Київ: Вид-во «Мистецтво», Вид. дім «АртЕк», 2024. 272 с.;

Шестеренко І. В., Цюпак Карабулут В. А. Віталій Кирейко. Десять українських народних пісень з Полтавщини: навч.-метод. посібник. Київ: Вид-во «Мистецтво», Вид. дім «АртЕк», 2024. 56 с.;

Шестеренко І. В., Цюпак Карабулут В. А. Віталій Кирейко. Арії з опер та романси: навч.-метод. посібник. Київ: Вид-во «Мистецтво», Вид. дім «АртЕк», 2024. 80 с.;

Шестеренко І. В. Віталій Кирейко. Вернісаж на ярмарку. Опера на 2 дії. Клавір: навч. посібник. Київ: Вид-во «Мистецтво», Вид. дім «АртЕк», 2024. 232 с.

⁹ Цюпак Карабулут В. А. Романси Віталія Кирейка 2000-х років. Київ- Кам'янець-Подільський, 2023. 72 с.

технічні можливості і вміння передати в музиці композиторський задум, Віталій Дмитрович, який сам прекрасно знав тонкощі струнно-смичкового виконавства, втілює у своїх великих концертних полотнах з яскравим українським національним колоритом глибоко емоційні образи людського світовідчуття.

Перші концерти з оркестром були написані за класичними зразками: це традиційні тричастинні цикли, які використав ще Дмитро Бортнянський у кінці XVIII ст., з яскравою драматургічною лінією від епіко-ліричної образності сонатних *allegro* перших частин через лірико-пісенні повільні частини до жанрово-танцювальних фіналів. Та в «Концертній рапсодії для скрипки з оркестром», яку феєрично виконав і записав до фонду Українського радіо Богодар Которович, Віталій Кирейко відійшов від класичного жанру концерту до його національно-романтичного трактування. З цього часу тричастинні цикли концертів поступилися місцем одночастинним творам з романтичними назвами, у яких простежується наявність різних частин усередині, тобто прихована циклічність.

Національно-романтичні риси притаманні й усім концертним творам В. Кирейка для **фортепіано з оркестром**: «Поємі» (ор. 74, 1973 р.), «Симфонічним варіаціям» (ор. 166, 1994 р.) для фортепіано із симфонічним оркестром та «Фантазії» для фортепіано з камерним оркестром (ор. 195, 1998 р.).

Розглянемо більш детально зазначені твори.

У «Поємі», написаній у 1973 р., узагальнено основні творчі пошуки зрілого композитора-майстра, якого цікавило пізнання світу й відображення життєвих колізій.

Епоха 1970-х років була складною для українських митців-патріотів. Закінчилася хрущовська «відлига», почалися гоніння й переслідування діячів культури за критику дійсного ладу. Звинувачень у буржуазному націоналізмі не оминув і В. Кирейко, який став на захист незаконно заарештованого поета Василя Стуса й інших національних патріотів, підписавши листа до ЦК компартії України на підтримку дисидентів. Незважаючи на ідеологічний тиск і всілякі утиски, В. Кирейко завжди залишався на власній усталеній системі ціннісних орієнтацій з українськими національними світоглядними орієнтирами.

Філософська заглибленість образів, чарівна винахідливість барв, настроїв, засобів виразності, тембрів, багатство варіювання й розвитку матеріалу майстерно передані у вільній формі романтичної «Поєми». У побудові відчувається відлуння впливів видатного угорського композитора Ференца Ліста: в одночастинній цілісній художньо естетичній композиції помітні риси прихованої циклічності, імпровізаційності пізньоромантичної стилістики, елементи монотематизму. У межах одночастинного твору зосереджено кілька різнохарактерних епізодів, відкривається нова смислова цілісність, внутрішній психоемоційний зміст.

У жанровій драматургії «Поєми» поєднані епічність, лірика і драма. Розвиток усіх шести епізодів спрямовано на динамічне розростання з поліфонізацією фактури (у піаніста й оркестру) до кульмінаційних злетів романтично-патетичної образності. Усі теми твору інтонаційно пов'язані з темою вступу (*Moderato assai, con tristezza*), що звучить не тільки на початку, а й на гранях розділів й отримує наприкінці найбільшої динамізації з канонічними проведеннями, готуючи швидко й віртуозно коду (*Allegro strepitoso*). З кожним епізодом розвиток колізії піднімається на більш високий рівень активної дії. Образної трансформації набуває і лірична тема (можна вважати її побічною в експозиції своєрідної сонатної форми). Її останнє проведення в *tutti* оркестру на *fortissimo* (*Grave*)

в канонічному вигляді стає величним самоствердженням ліричного образу. Але на кульмінації тема переривається рішучими секстолями октав у фортепіано. Так, відбувається перемога активно-драматичного, об'єктивно-вольового образу, далекого від оптимістичного (у результаті складних тональних модуляцій акордів із загостреним ритмічним малюнком утверджується основна тональність твору – *e-moll*).

Відзначимо, що, на відміну від фіналів більшості симфоній і сонат В. Кирейка, у всіх творах для фортепіано з оркестром немає оптимістичних завершень. Навпаки, в кінці передається найвища конфліктність і заклик до подальшої боротьби.

Першим виконавцем «Поєми» став відомий український піаніст Євген Ржанов. Завдяки його натхненній яскравій інтерпретації, твір сподобався слухачам, а видавництвом «Музична Україна» було видано клавир «Поєми» (К., 1983: 44). Проте решта концертних творів В. Кирейка ще потребують видання та цифровізації клавирів і партитур.

Композитор знову звернувся до видозміненого жанру концерту з оркестром лише через 20 років, створивши великий художньо зрілий твір – «Симфонічні варіації для фортепіано з оркестром» (ор. 166) і присвятивши його першій (поки єдиній виконавиці) та дослідниці творчості митця – Ірині Шестеренко. Цикл написано в 1994 році, коли Україна здобула омріяну незалежність, проте перебувала на етапі складної соціально-економічної кризи.

«Симфонічні варіації» вперше детально проаналізовано в нашому навчально-методичному посібнику «Творчість Віталія Кирейка в курсі історії української музики» (Шестеренко, 2008: 428). Тож у цій статті узагальнимо дослідження.

Проповідуючи українську національну ідею, поєднуючи риси жанрів теми з варіаціями та концерту, В. Кирейко прагнув віддзеркалити проблеми особистого й загальнозначущого. Він вибудовує цикл за принципом контрастів (образних, фактурних, драматургічних, тематичних), надаючи варіаціям симфонічного розвитку матеріалу. Значну роль відіграє і оркестр: він не просто акомпанує або підтримує соліста, а має власну образну трансформацію, підтверджуючи значення концерту як змагання й взаєморозвитку партій соліста й оркестру. У творі поєднано класичні традиції з індивідуальним стилем В. Кирейка, з пошуками нових принципів циклічної драматургії та розвитком українського народно-пісенного мелосу.

Темою «Симфонічних варіацій» взято мотив української народної пісні «Зелене жито, зелене». Композитор майстерно розробляє тему протягом наступних 26 варіацій, образно трансформуючи, зіставляючи з іншими темами, динамізуючи й оздоблюючи яскравими тембрально-оркестровими та ладо-гармонічними барвами, переосмислюючи й поглиблюючи етико-філософське начало. У цьому творі, як і в багатьох інших, засобами сучасної музичної виразності відображено драматичні прояви духовного життя людини, які набувають масштабного узагальнення. А переінтонування фольклорної стилістики відображує пошуки нового синтезу об'єктивного старовинного українського мелосу та загальноєвропейських принципів із суб'єктивно ліричною образністю.

Переживання особистої трагедії знайшло відображення в останньому творі жанру – «Фантазії» для фортепіано і струнного оркестру ор. 195, написаній в 1998 (друга редакція – у 2011) році. Єдиною виконавицею цього романтичного твору з лірико-драматичною сферою образів теж була авторка статті (у супроводі Національного ансамблю солістів «Київська камерата» під орудою Н. а. України Валерія Матюхіна).

На написання «Фантазії» вплинули особисті трагічні моменти життя композитора: смерть у 1994 році дружини Інни Сергіївни, з якою була пов'язана більша частина його життя, та в 1995 р. – 27-річної племінниці, талановитої поетеси й перекладачки Марії

Губко. Емоційно переживши ці події, Віталій Дмитрович передав своє нове сприйняття світу. У центрі уваги митця – особистість, яка прагне досягнути буття з його внутрішніми колізіями, боротьба світла й жорстокої невідворотності подій.

«Фантазія» для фортепіано оркестром – найбільш камерний з творів цього жанру. Він пройнятий особливою поетичністю, щирою сферою емоційних образів, вишуканістю музичної мови і водночас масштабністю кульмінацій. Узагальнення вічної філософської проблеми життя і смерті передається у В. Кирейка через злиття індивідуальної мови митця з рисами національного фольклору.

Оскільки цей твір аналізується вперше, розглянемо його детальніше.

Повільний шеститактовий вступ унісонів віолончелей і контрабасів у низькому, «тамничому» регістрі, з інтонаціями тритонів і синкопованим ритмом, підводить до презентації **основної** лірико-поетичної теми у скрипок (**Andante piacevole**). Образ світлої мрії передано в межах 16-тактового періоду з кількох послідовних баркарольного характеру, з мінливими варіативними мелодичними змінами, метричними та ладовими зсувами (Ре мажор, ре мінор натуральний і фригійський). Експонування основної ліричної теми у фортепіано змальовує ще більш суб'єктивний трепетно ніжний образ. Низхідна двотактова фраза з примхливим висхідним тріольним заповненням у подальшому набуває фактурно-гармонічного «розцвічування», збільшення регістрового діапазону з поступовим завоюванням кульмінаційних вершин, поліфонізацією фактури (додаванням мелодичних фігурацій «шістнадцяток», мелодизованих розкладених септакордів і збільшених тризвуків), чергуваннями теми в оркестрі і фортепіано. Драматична кульмінація раптово обривається на найбільшому динамічному піднесенні, поступаючись вступу другої теми (**Allegro non tanto**, 73 т.). На тлі маршових стакатних акордів оркестру звучить проста, викладена в октаву, тема фортепіано, що передає об'єктивний безжальний світ. Окремі маршові послівки набувають активного розвитку. Змагаючись, вони переходять від оркестру до фортепіано, доходячи до рішучої кульмінації застиглих унісонів фортепіано й оркестру та плавно затихаючи (боротьба не закінчилася). Друга хвиля кульмінаційного злету теж поступово розчиняється на низхідних інтонаціях зітхання, поступаючись місцем темі вступу і ніжно-поетичній основній темі (**Andante piacevole**, 152 т.). Після попереднього загострення конфлікту 16-тактовий період оркестру звучить ще мрійливіше та ніжніше. У фортепіанному соло (**tranquillo**, 168 т.), що переноситься на октаву нижче, змінюється характер основної теми в бік об'єктивної архаїки. Урешті, тема «повисає» на питальній інтонації. Схвильовані інтонації, розвиваючись, підводять до видозміненої основної теми, що набуває величності, романтичної піднесеності, шляхетності почуття. Широкий регістровий розмах фортепіанної фактури, варіантне мелодичне урізноманітнення, тональні коливання (*a-moll – C-dur*) з модуляційними ускладненнями, стрімкий хвилеподібний розвиток знову переривається появою маршової **другої теми** (**Allegro non tanto**, 230 т.). Композитор «переносить» тему до низького регістру, де вона звучить тасмично зловісно, обплітаючись підголосками і «перегукуючися» з оркестром. Боротьба суб'єктивних інтонацій «зітхання» і невмолмого маршового поступу має хвилеподібний розвиток. Просвітлений фортепіанний епізод з основною темою в тональності *A-dur* супроводжується змінними, нестійкими септакордами оркестру, нагадуючи про недосяжність мрії. Драматична остання каденція фортепіано з різкими тонально-гармонічними зсувами і подальше ствердження маршової теми показує невідворотність фатуму, трагічну розв'язку. Кода є завершальним смисловим акцентом твору.

Як бачимо, відсутність оптимістичної кінцівки стає характерною ознакою всіх творів В. Кирейка для фортепіано з оркестром.

Висновки. Здійснений уперше музикознавчий аналіз творів Віталія Кирейка для фортепіано з оркестром дав можливість з'ясувати еволюцію музичного стилю митця, що відбувалася в бік драматизації та музичного письма, одночасно тяжіючи до стислості й лаконічності виразової системи, камернізації композиційної побудови з прихованою циклічністю. Принципи романтичного неофольклоризму, характерні для композиторів ХХ – початку ХХІ століть, проявилися у творах В. Кирейка в поєднанні української народної мелодики із сучасними композиторськими виражальними засобами. Переосмислення набуває жанр концерту: монументальний тричастинний цикл замінюється одночастинними композиціями з романтичними назвами (Поєма, Симфонічні варіації, Фантазія) та новими функціями розвитку з емоційним та психологічним заостренням. Переінтонування фольклорної стилістики відображує пошуки нового синтезу об'єктивного старовинного українського мелосу та загальноєвропейських принципів із суб'єктивно ліричною образністю.

Так, В. Кирейко переосмислив жанр концерту для фортепіано з оркестром у національно-романтичному ключі, трактуючи його крізь призму сучасних йому реалій.

Високохудожні й майстерні твори Віталія Кирейка для фортепіано з оркестром мають велике значення для збагачення українського національного репертуару як для сучасних, так і майбутніх виконавців світу. Вивчення, збереження, цифровізація та виконавська популяризація творчої спадщини Віталія Дмитровича Кирейка залишається актуальним питанням сучасних українських музикознавців та виконавців.

Література

1. Антонюк В. Г., Шестеренко І. В. Портрет композитора в інтер'єрі часу: Віталій Кирейко. *Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського*, 2016. № 2 (31). С. 114–122.
2. Дашак Є. Л. «Романтичний концерт» для фортепіано з оркестром Йозефа Маркса в аспекті естетики пізнього романтизму. *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського*. Київ, 2021. Вип. 130. С. 69–88. DOI: <https://doi.org/10.31318/2522-4190.2021.130.231198>
3. Майбурова К. В. Віталій Кирейко : Творчі портрети українських композиторів. Київ : Муз. Україна, 1979. 48 с.
4. Решетілов Б. Ю. Концерт для фортепіано зі струнним оркестром у ХХ ст.: генезис, еволюція і специфіка трактовки камерності : дис. ... докт. філос. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2021. 257 с.
5. Цюпак Карабулут В. А. Актуалізація жанру обробки народної пісні у вокальній спадщині Віталія Кирейка. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. Рівне, 2022. Вип. 42. С. 42–48.
6. Шестеренко І. В. Творчість Віталія Кирейка в курсі історії української музики : навч.-методичний посібник. Київ, 2008. 428 с.
7. Шестеренко І. В. Творчість Віталія Кирейка в аспекті біографічних досліджень : дис. ... канд-та мистец-ва/ 17.00.03. Львівська нац. муз. академія ім. М. Лисенка. Львів, 2009. 253 с.
8. Шестеренко І. В. Нові обрії дослідження творчості Віталія Кирейка 2000-х років : *Тези доповідей четвертої міжнародної науково-практичної конф. НМАУ ім. П. І. Чайковського : Україна. Європа. Світ*. 4–6 листопада, 2020. Київ. С. 208–212.
10. Шестеренко І., Задора А. «Українська пасакалія» Віталія Кирейка: актуалізація старовинного жанру як ознака фортепіанного стилю композитора. *Наук. журнал Художня культура. Актуальні проблеми*. Київ, 2022. № 18 (1) С. 118–123.
11. Шестеренко І. В. Тринадцять фортепіанних сонат Віталія Кирейка: жанрово-драматургічний та стилістичний аспекти. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 77. Том 3. С. 150–160.
12. Шиленко Л. А. Оперний доробок Віталія Кирейка у режисерських сценічних втіленнях : дис. ... к-та мистец-ва / 17.00.03. Сумський педагог. ун-т ім. А. С. Макаренка. Суми, 2021. 208 с.

Нотні видання

1. Цюпак Карабулут В. А. Романси Віталія Кирейка 2000-х років. Київ – Кам'янець-Подільський, 2023. 72 с.
2. Шестеренко І.В. Віталій Кирейко. Сонати для фортепіано : навч.-метод. посібник. Київ : Вид-во «Мистецтво», Вид. дім «АртЕк», 2024. 336 с.
3. Шестеренко І. В. Віталій Кирейко. Твори для фортепіано : навч.-метод. посібник. Київ : Вид-во «Мистецтво», Вид. дім «АртЕк», 2024. 272 с.
4. Шестеренко І. В., Цюпак Карабулут В. А. Віталій Кирейко. Десять українських народних пісень з Полтавщини : навч.-метод. посібник. Київ : Вид-во «Мистецтво», Вид. дім «АртЕк», 2024. 56 с.
5. Шестеренко І. В., Цюпак Карабулут В. А. Віталій Кирейко. Арії з опер та романси : навч.-метод. посібник. Київ : Вид-во «Мистецтво», Вид. дім «АртЕк», 2024. 80 с.
6. Шестеренко І. В. Віталій Кирейко. Вернісаж на ярмарку. Опера на 2 дії. Клавір : навч. посібник. Київ : Вид-во «Мистецтво», Вид. дім «АртЕк», 2024. 232 с.

Дата надходження статті: 07.07.2025

Дата прийняття статті: 10.09.2025

Опубліковано: 23.10.2025

© Шестеренко І. В., 2025

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

